כה א מי' פ"ד מהל' גזלה והפ"ה הל' ג קמא עשין עם עוש"ע מ"מ מ' לקט קעיף ה: כו ב מי' שם פע"ו הל' ה קמא שם עוש"ע שם קעיף ט:

ת"ש כברות של נחתום שלו של בעל הבית נוטל ומכריז והנה כברות של בעל הבית אע"פ שידוען הן ריפתא דכל חד וחד כיון שאם ירדפו כתנחתין ואין ניכרין לכי הן לכה כעבירין על האוכלין. תיובתא לרבה דאמר לא הוי סימן. ופריק רבה שאני כברות דלא שכיחי כלל דאין כעבירין על האוכלין. ובתרי באתרא דליה ביה לא בהמה ולא אפי כלבים. פי' סימן הבא מאליו. כגון בשת שנפלו בעיסה ונאבו בתוך הכבר וכיוצא בזה. אמר רב זביד כללא דאבידתא כיון דאבר ודי ליה לתהרן כיס כיאס מינה. אמר רב זביד משמיה דרבא הלכתא כריכות ברכות הרבים הרי אלו שלו. ברשות היחיד אי דרך נפילה מצאן הרי אלו שלו אי דרך הנחה נוטל ומכריז. חה חה בדבר שאין בו סימן [אבל ביש בו סימן] לא קנא רשות הרבים ולא קנא דרך הניחה ולא קנא דרך נפילה נוטל ומכריז

1 דמדרסא. ומימן העשוי לידרס הוא: דמינשתפא. ממגלגל[ב] נרגלי 2 מדס ובהמה ואינה נמצאת במקום שנפלה תמילה: דיקירי. 3 רש"י מלא ערך להגמיהן מכל מין לפרש למין מעבירין היינו 4 מין דורסין עליהם להברין. ותע"ג דנהדיא מני 5 מין דורסין עליהם כדלמרי' בפרק הדר (שיחין דף מד:) דל"ל ר"ג לרבי מריעא כריכות ברשות הרבים 6 דלעולם מסוס לסין מעבירין הרי משמע שאין להגמיהם 7 ועוד דקתמר התם מכל בדורות 8 מחזויים שפרוסות ככפיס מעבירין 9 ומי מין מעבירין היינו דורסין 10 ת"ש המי דקתמר נמי שפרוסות 11 ככפיס[ה] היינו דורסים והכא משמע 12 דנתמרת[ו] למיעבי לכפיס מין 13 דורסין מלא ולמי צריך לומר 14 כלפירסים: והא אינא נמרים 15 דלא איכפת להו. פירוש שילקטו 16 הנכרים קודם שיצא שם שוס שלקל 17 ויגמיה ות"ח ולפרוך והלא נכרים 18 שקלי ליה וי"ל דלריקה שכיח מי לתו 19 מסוס כפיס לפי שדורסין דרך הילוכן 20 מכל טעילה לא שכיח שילקט שכעל 21 הכלר רואה שמטורים שלעשה הניחו 22 שם מכל קשה להיכי פריק שלימוש 23 שילקטוהו נכרים קודם שיצא שם 24 שוס ישלקל ויפטר מהכרזה מלרבים 25 נימוש לרוב ישלקל שרוחין הכלר 26 ויגמיהו ויימוש לחומרא לחייבו 27 הכרזה להם בניטולי מעות מכרין 28 מע"פ שאם ילמו לוסם הנכרים 29 קודם ולמי שקלי להו ושוב לבעי 30 למיימר[ז] לחפילו נרוב נכרים פליגי 31 לגבן ומחייבי להכרין ומע"ג למיכת 32 למיחש למלא שקלי להו ומסתמא 33 נחייתם ועוד דהוה ליה למימר 34 דמנכרים נפול ויגיל שמר רובא 35 לחפילו[ח] לשמואל דאמר" שממון מין 36 הולכין אחר הרוב היכא דליכא 37 חזקה מוכיח כדמוכח בפרק לא יחפור 38 (ב"ב דף כג: ושם ד"ה מחן) גבי ניפול 39 הגמלא (ט) אבל[ט] כל היכא דאפשר 40 לתקן להשיב ממון לבעלים ע"י הכרזה 41 מתקינן ות"ל מאי פריך הכא: 42 והא איבא בהמה ובלבים. ות"ת 43 לרבא שמי יקשה והא היכא 44 בהמה ובלבים לאכלי להו כדאמר 45 לעיל[י] לאיכא שקנים ורמשים לאכלי 46 וי"ל דהכא מיירי בככרות גדולות 47 שאי אפשר שיאכלום:

סימן הבא מאליו הוי סימן. פרש"י לשם סימן שמו עם 48 ולא נפל מאליו וקשה למין לרך לתת 49 מעות בכבר לסימן אלא ש"ל לאומר 50 ידע שנפלו לו שם ומ"ד לא הוי סימן 51 כיון דלרגילות לבא מאליו מסתמא 52 לא ידע כיון שאין ניכר שמין מכל 53 סימני בהמה שהן מאליהן הוי סימן 54 כיון שניכר (ג) וכן דבר שאין ניכר 55 שמון שם מין לרגילות לבא מאליו 56 הוי סימן:

מחרוזות

אין מעבירין על האוכלין. פי' לעטר מעליהן כלפירש 1 רש"י שלא לעטר ולשמה ולאינה נמצאת 2 במקום שנפלה תמילה: דיקירי. 3 מין דורסין עליהם להברין. ותע"ג דנהדיא מני 4 מין דורסין עליהם כדלמרי' בפרק הדר (שיחין דף מד:) דל"ל ר"ג לרבי מריעא כריכות ברשות הרבים 5 דלעולם מסוס לסין מעבירין הרי משמע שאין להגמיהם 6 ועוד דקתמר התם מכל בדורות 7 מחזויים שפרוסות ככפיס מעבירין 8 ומי מין מעבירין היינו דורסין 9 ת"ש המי דקתמר נמי שפרוסות 10 ככפיס[ה] היינו דורסים והכא משמע 11 דנתמרת[ו] למיעבי לכפיס מין 12 דורסין מלא ולמי צריך לומר 13 כלפירסים: והא אינא נמרים 14 דלא איכפת להו. פירוש שילקטו 15 הנכרים קודם שיצא שם שוס שלקל 16 ויגמיה ות"ח ולפרוך והלא נכרים 17 שקלי ליה וי"ל דלריקה שכיח מי לתו 18 מסוס כפיס לפי שדורסין דרך הילוכן 19 מכל טעילה לא שכיח שילקט שכעל 20 הכלר רואה שמטורים שלעשה הניחו 21 שם מכל קשה להיכי פריק שלימוש 22 שילקטוהו נכרים קודם שיצא שם 23 שוס ישלקל ויפטר מהכרזה מלרבים 24 נימוש לרוב ישלקל שרוחין הכלר 25 ויגמיהו ויימוש לחומרא לחייבו 26 הכרזה להם בניטולי מעות מכרין 27 מע"פ שאם ילמו לוסם הנכרים 28 קודם ולמי שקלי להו ושוב לבעי 29 למיימר[ז] לחפילו נרוב נכרים פליגי 30 לגבן ומחייבי להכרין ומע"ג למיכת 31 למיחש למלא שקלי להו ומסתמא 32 נחייתם ועוד דהוה ליה למימר 33 דמנכרים נפול ויגיל שמר רובא 34 לחפילו[ח] לשמואל דאמר" שממון מין 35 הולכין אחר הרוב היכא דליכא 36 חזקה מוכיח כדמוכח בפרק לא יחפור 37 (ב"ב דף כג: ושם ד"ה מחן) גבי ניפול 38 הגמלא (ט) אבל[ט] כל היכא דאפשר 39 לתקן להשיב ממון לבעלים ע"י הכרזה 40 מתקינן ות"ל מאי פריך הכא: 41 והא איבא בהמה ובלבים. ות"ת 42 לרבא שמי יקשה והא היכא 43 בהמה ובלבים לאכלי להו כדאמר 44 לעיל[י] לאיכא שקנים ורמשים לאכלי 45 וי"ל דהכא מיירי בככרות גדולות 46 שאי אפשר שיאכלום:

סימן הבא מאליו הוי סימן. פרש"י לשם סימן שמו עם 47 ולא נפל מאליו וקשה למין לרך לתת 48 מעות בכבר לסימן אלא ש"ל לאומר 49 ידע שנפלו לו שם ומ"ד לא הוי סימן 50 כיון דלרגילות לבא מאליו מסתמא 51 לא ידע כיון שאין ניכר שמין מכל 52 סימני בהמה שהן מאליהן הוי סימן 53 כיון שניכר (ג) וכן דבר שאין ניכר 54 שמון שם מין לרגילות לבא מאליו 55 הוי סימן:

מחרוזות

1 דמדרסא ברשות היחיד נוטל ומכריז דלא 2 מדרסא והאלומות בין ברשות הרבים ובין 3 ברה"י נוטל ומכריז כיון דגביהן לא מדרסא 4 ורבא מתרץ לטעמיה במקום כריכות 5 ברה"ר הרי אלו שלו דמינשתפא ברה"י 6 חייב להכריז דלא מינשתפא והאלומות בין 7 ברה"ר ובין ברה"י נוטל ומכריז כיון דיקירי 8 לא מינשתפא ת"ש ככרות של נחתום הרי 9 אלו שלו הא של בעל הבית חייב להכריז 10 של בעל הבית מאי טעמא כיון דאית בהו 11 סימן דמידע ידיע רפתא דאיניש איניש 12 הוא ולא שנא רשות הרבים ולא שנא 13 רשות היחיד נוטל ומכריז אלמא סימן 14 העשוי לידרס הוי סימן תיובתא דרבה 15 אמר לך רבה התם היינו טעמא משום 16 דאין מעבירין על האוכלין והא איכא נכרים 17 נכרים חיישי לכשפים והאיכא בהמה וכלבים 18 באתרא דלא שכיחי בהמה וכלבים לימא 19 כתנאי ר"י אומר כל דבר שיש בו שינוי 20 חייב להכריז כיצד מצא עיגול ובתוכו חרס 21 ככר ובתוכו מעות מכלל דתנא קמא סבר 22 הרי אלו שלו סברוה דכולי עלמא סימן 23 הבא מאיליו הוי סימן ומעבירין על האוכלין 24 מאי לאו בסימן העשוי לידרס קא מיפלגי 25 מר סבר לא הוי סימן ומר סבר הוי סימן 26 אמר רב זביד משמיה דרבא אי ס"ד דקא 27 סבר תנא קמא סימן העשוי לידרס לא 28 הוי סימן ומעבירין על האוכלין ככרות של 29 בעל הבית ברה"ר אמאי מכרין אלא אמר 30 רב זביד משמיה דרבא דכולי עלמא סברי 31 סימן העשוי לידרס הוי סימן ומעבירין על 32 האוכלין והכא בסימן הבא מאיליו קא 33 מיפלגי דתנא קמא סבר סימן הבא מאיליו 34 לא הוי סימן ור"י סבר הוי סימן ורבה אמר 35 לך דכ"ע סימן העשוי לידרס לא הוי סימן 36 ואין מעבירין על האוכלין והכא בסימן הבא 37 מאיליו קמיפלגי ת"ק סבר לא הוי סימן 38 ור"י סבר הוי סימן איכא דאמרי סברוה 39 דכ"ע סימן הבא מאיליו הוי סימן וסימן 40 העשוי לידרס לא הוי סימן מאי לאו 41 במעבירין על האוכלין קא מיפלגי דמר סבר

42 מעבירין ומר סבר אין מעבירין אמר רב זביד משמיה דרבא אי ס"ד
43 סבר ת"ק סימן העשוי לידרס לא הוי סימן ומעבירין על האוכלין בכרות
44 של בעל הבית ברה"ר אמאי מכרין אלא אמר רב זביד משמיה דרבא
45 דכולי עלמא סברי סימן העשוי לידרס הוי סימן ומעבירין על האוכלין והכא
46 בסימן הבא מאיליו קא מיפלגי דתנא קמא סבר סימן הבא מאיליו לא
47 הוי סימן ור"י סבר הוי סימן ורבה אמר לך דכולי עלמא סימן העשוי לידרס לא הוי סימן ואין מעבירין
48 על האוכלין והכא בסימן הבא מאיליו קא מיפלגי חנא קמא סבר סימן הבא מאיליו לא הוי סימן ור"י
49 סבר הוי סימן אמר רב זביד משמיה דרבא [א]כללא דאבידתא כיון דאמר ווי להן לחסרון כיס מיאש
50 ליה מינה ואמר רב זביד משמיה דרבא [ב]הלכתא כריכות ברשות הרבים הרי אלו שלו ברשות
51 היחיד אי דרך נפילה הרי אלו שלו אי דרך הנחה נוטל ומכריז וזה בדבר שאין בו סימן אבל
52 בדבר שיש בו סימן לא שנא ברה"ר ולא שנא ברשות היחיד בין דרך נפילה ובין דרך הנחה חייב להכריז:

ומחרוזות

כג: אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

מחרוזות של דגים הרי אלו שלו. וכ"ש מחרוזות של כסף כלומר מעוקמות (פ"ב) וכ"ש והן תמר כפי גיד הנשה וגמטרון של אבר. שכרי מחיטות של תמר: שיכורין משקלותיו.

מדמשקל הוי סימן מדה ומנין נמי הוי סימן. משמע דמדה עדיפה וכ"ש והן תמרי (לקמן דף כא:) יכול לומר משקלותיו ולא למימר מדת תלמוד לומר ומדתו משמע דמשקל הוי סימן טפי וכ"ש דה"מ כשנפל לתוך שלו אבל נפל לתוך של חבירו לא.

חביות של יין ושל גרוגרות הרי אלו שלו. תפ"ג לתנן (לקמן דף מ:) מצא פירות נכלי חייב להכריז משום סימן של הכלי הכא רגילות הוא לכל החביות שיהו כ"ש מדת היין לרוב סימן וכ"ש שהחביות מלאה וכל החביות יהא סימן לכל מה שיש ביין כלומר כמה יין יש בו:

רבינו חננאל

שאלתא קרנתא. וכ"ת דכל שאלתא קרנתא. תמר בפ' קמן מעמידין הדברים. ובבבא בתרא (פ"ו דף קנ: ושם) מצ"מ מקור ממומס מכתבות משכבה שכורה דגים הרי אלו שלו. וכן שאלתא ממלא מלא כסף כשר יין ומכלה מידה כשר שאין בו סימן. אבל ומפרש ר"ת דהכא מיירי משכחל ים בו סימן בתחתיות ומשכחל דומה לחתך בו שלחא קרנתא חדש. ומצאו בפנים מלא יין וחשבינן להדיא. ומצא כלי גדול מלא כלי קטן או כלי נחושת וכלי עופרת כשרים ואין בהם סימן אלא שהכלי קטן מכיר בו שהוא שלו. ומפרש ר"ת דהכא מיירי כשהכלי קטן מכיר בו שהוא שלו. ומצא כלי גדול מלא כלי קטן או כלי נחושת וכלי עופרת כשרים ואין בהם סימן אלא שהכלי קטן מכיר בו שהוא שלו. ומצא כלי גדול מלא כלי קטן או כלי נחושת וכלי עופרת כשרים ואין בהם סימן אלא שהכלי קטן מכיר בו שהוא שלו.

ברשום. כל דבר שיש בו סימן כגון שק שפתוח בראשו וחבל הכרוך בראשו וכיוצא בו הרי זה ברשום. ואם אין בו סימן אלא שהוא חדש הרי זה כמציאת חרש שכבר נתבאר שהוא שלו. ואם אין בו סימן אלא שהוא ישן הרי זה כמציאת שוטה שכבר נתבאר שהוא של מוצאו. ואם יש בו סימן אלא שהוא ישן הרי זה כמציאת חרש שכבר נתבאר שהוא של מוצאו. ואם יש בו סימן אלא שהוא חדש הרי זה כמציאת שוטה שכבר נתבאר שהוא של מוצאו.

אבוי אמר. תפילו רשום לו הוי סימן אמר שנפחתו הזוגות שעל הפתח מחד מוכר להכניס מטוויים וטלה רשומים בעוקה שבתוכו ובאמצע נקרא נקרא שבתוכו ובאמצע נקרא נקרא ברשום וכתבתא דקרי הרי אלו שלו לאחר ואחר כך הלכו ומכרו אותו לאחר ונמצא בתוך הבית שטר מכר שכתוב בו שמכר לו פלוני שהוא שלו הרי זה שלו שהרי הוא כאילו כתב לו שטר מתנה שהרי הוא כאילו כתב לו שטר מתנה שהרי הוא כאילו כתב לו שטר מתנה